

"Als de familie de buurt niet kent, dan organiseren wij gezamenlijk een netwerk."

Tineke van den Berg,
PG-wijkverpleegkundige Icare

Tineke van den Berg

4 Elburg

De gemeente Elburg werkt sinds 2009 samen met woningcorporaties Uwoon en Omnia, thuiszorgorganisatie Icare, welzijnsinstelling Wiel en de WMO-raad aan een programma om langer zelfstandig thuiswonen mogelijk te maken. Onder de titel Gewoon Gemak is in de eerste jaren de bestaande woningvoorraad geïnventariseerd en vervolgens passend gemaakt voor de veranderende woningbehoefte. De mogelijkheden van thuishetchnologie zijn hier al snel omarmd en worden nu naar individuele behoefte toegepast.

De samenwerkende partijen in Elburg zetten in op een wijk- of kerngerichte benadering aansluitend bij de werkwijze van zorgorganisatie Icare. Eind 2013 is het programma uitgebreid voor mensen met geheugenproblemen, zoals dementie. Elburg is één van de eerste gemeenten die de onderwerpen wonen, dementie en thuishetchnologie in de praktijk samenbrengt.

Wethouder Jan Polinder: "De afgelopen jaren was het project Gewoon Gemak met name gericht op de ouder wordende inwoner van onze gemeente en de bouwkundige aanpassingen in de eigen woning. Een deel van deze inwoners zal de komende jaren in lichte of zwaardere mate geconfronteerd worden met geheugenproblematiek. De omvang van deze groep moeten we niet onderschatten. Vandaar het besluit om de integratie tussen woningaanpassingen en dementie tot stand te brengen. We hopen hiermee duidelijk te maken dat er ook bij lichte geheugenproblemen mogelijkheden zijn om zelf grip te houden op de eigen woonsituatie."

Tips voor thuiszorgverleners

- Ga met elkaar om tafel zitten en zet de klant centraal.
- Kijk hoe je daaromheen samen kunt werken.
- Maak gebruik van elkaars kennis.
- Iedereen doet waar 'ie goed in is: met goede samenwerking kom je verder.
- Techniek kan een ondersteunend middel zijn: het is geen vervangende zorg.

Gewoon Gemak in Elburg breidt uit met thuishetchnologie: nu ook voor mensen met dementie

Domotica in pluskoffer voor geheugenproblemen

De psychogeriatrische (PG) teams van Icare bieden thuiszorg aan mensen met dementie en andere geheugenproblemen. Zij zetten thuishetchnologie in ter ondersteuning van de dienstverlening. Zo kan iemand met dementie langer prettig en verantwoord thuis blijven wonen. PG-wijkverpleegkundige Tineke van den Berg vertelt hoe de kleinschalige wijkteams al in een vroeg stadium veel kunnen betekenen: “In 2012 hebben we met de werkgroep thuiszorg onderzocht wat we zouden kunnen doen met thuishetchnologie. We wilden een goede ondersteuning bieden voor mantelzorgers van mensen met geheugenproblemen en ontwikkelden de pluskoffer. Deze bevat verschillende technologische hulpmiddelen. Hiermee ga ik naar cliënten om samen te kijken hoe we het thuiswonen kunnen vergemakkelijken.

In de koffer zit bijvoorbeeld een bedmat. Deze is voorzien van persoonsalarmering. Er gaat een alarmsignaal naar de mantelzorger of de centrale als de cliënt uit bed stapt en na een vooraf ingestelde tijd niet terugkeert.

Dit zorgt voor geruststelling (en een betere nachtrust!) van de mantelzorger en het verlenen van de juiste zorg op het juiste moment.” De bedmat kan ook fungeren als observatiemiddel. Tineke van den Berg: “Zo hadden we een mevrouw die overdag

te moe was om haar stoel uit te komen, maar ze kon ons niet uitleggen waarom ze zo moe was. We wisten niet of ze wel goed sliep of dat ze eigenlijk gestimuleerd moest worden haar stoel uit te komen. Door het gebruik van de bedmat ontdekten we dat ze gewoon de hele nacht in bed lag. Uit nader onderzoek bleek dat zij aan een ernstige ziekte leed en daarom zo moe was. Ik ben blij dat we haar niet naar de dagbesteding hebben geleid.”

Technische noodmiddelen in acute situaties

“Met de koffer heb ik een aantal noodmiddelen die ik acuut kan inzetten met een alarmkoppeling naar de meldkamer. In twee weken regelen we vervolgens een vaste oplossing voor de situatie. We hebben daar nu zo'n dertig cliënten mee geholpen. Zo was er een cliënt die soms 's nachts uit bed stapte en aan het dwalen ging door de woning. Zijn partner was voortdurend ongerust en waakzaam en had daardoor geen goede nachtrust”. Tineke: “Ik heb een technisch bedrijf gevraagd mee te denken. Samen kwamen we tot een nieuw product: een bewegingsmelder die naast het bed van de cliënt hangt en een bijbehorende ontvanger op het nachtkastje van de partner. Zij gaat nu precies op het juiste moment naar beneden, alleen als het nodig is. De kosten? Slechts 95 euro! Oplossingen kunnen dus heel betaalbaar zijn.”

“Door samen te werken, weten we wat andere partijen kunnen bieden.”

Tineke van den Berg,
PG-wijkverpleegkundige Icare

Ondersteuning door familie

Ook is er het veelzeggende voorbeeld van de meneer die dwaalgedrag buitenshuis vertoonde, daarbij onderkoeld raakte en in het ziekenhuis terecht kwam. Hij kreeg opname in een verpleeghuis als advies, maar daar waren de cliënt en zijn familie nog niet aan toe. Met een alarm bij de voordeur en hulp van zijn kinderen die een paar straten verderop woonden en het alarmsignaal konden opvolgen, heeft deze meneer toch nog een half jaar thuis kunnen wonen.

Netwerk organiseren

En als er geen familie in de buurt woont? “Dan proberen we een netwerk te organiseren”, vertelt Tineke. “We schakelen de stichting welzijn ouderen (stichting Wiel) in. Een ouderenadviseur gaat de buurt in om hulp en ondersteuning te vragen. Op die manier kon bijvoorbeeld een mevrouw die nog heel graag kookte, dat blijven doen ondanks haar dementie. Met behulp van een rookmelder in de keuken en een alarm dat opgevolgd wordt door burens. Het zijn allemaal maar kleine dingetjes, maar toch. Het biedt een stukje rust en vrijheid, de mantelzorger kan rustiger slapen en hoeft pas in actie te komen als er echt iets is.”

Tineke van den Berg: “Overbelasting van mantelzorgers is iets wat je goed in de gaten moet houden als zorgverlener. Ik zie dat overbelasting in deze tijd sneller ontstaat. Mensen willen heel lang doorgaan omdat ze alles zelf willen oplossen. Daarnaast is er vaak sprake van ontkenning van de situatie, want als je erover gaat praten, is het echt. Als wij

komen, zijn er soms al jaren overheen gegaan.”

Liggen er nog nieuwe ontwikkelingen in het verschiep?

Met de regiegroep koppelen we de behaalde resultaten terug. Het roept de vraag op hoe we in de toekomst ook op afstand mensen kunnen begeleiden. Met ondermeer Philadelphia, 's-Heerenloo en EBC kijken we nu hoe we weer een stap verder kunnen komen.”

“We hopen hiermee duidelijk te maken dat er ook bij lichte geheugenproblemen mogelijkheden zijn om zelf grip te houden op de eigen woonsituatie.”

Jan Polinder,
wethouder gemeente Elburg

